

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Kršenje sigurnosne procjene
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	30.03.2016. godine, kontrola letenja
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	
Opis događaja:	Podnosilac izvještaja naveo je sledeće: "Dana 29.03.2016. i 30.03.2016. godine godine bio sam primoran da radim kao "Single man operated TWR" od 20:15 do 08:15 sati narednog dana, što nije u skladu sa sigurnosnom procjenom za kontrolu letenja izrađenoj u 2015."
Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. BHANSA je izvršila analizu ove vrste događaja, na osnovu čega je došla do sledećeg zaključka: Sigurnosna procjena se ne može provesti budući da se ne uvodi nova promjena u funkcionalni sistem, te je umjesto sigurnosne procjene proveden kontinuirani sigurnosni pregled (safety survey) u kojem su preispitani svi navodi iz izvještaja koji se odnose na ovu vrstu događaja. Zaključci sa provedenog kontinuiranog sigurnosnog pregleda: <ul style="list-style-type: none"> - Zbog nepoštivanja radnog vremena objavljenog NOTAM-om i produžavanja radnog vremena kontrolora kao i promjene rasporeda dolazi do prekoračenja propisanog rada kontrolora zračnog prometa. - Trenutni raspored rada kontrolora koji je u skladu s NOTAM-om je zadovoljavajući pod uvjetom da nema produžavanja rada dužeg od pola sata. - Zbog neusklađenog rasporeda, neadekvatnog broja kontrolora, prisutnog zamora u radu te ne nalaženja odgovarajućeg rješenja, radna atmosfera kao i međuljudski odnosi u kontroli letenja su narušeni. - U vremenu kad je omogućena ispomoć iz drugih jedinica, zadovoljavajuće je, međutim nije pokriven cijeli mjesec. Ispomoć drugih jedinica je privremeno rješenje koje stvara problem i drugim jedinicama (godišnji odmori, bolovanja itd.). - Okruženje za rad nije adekvatno - redukcije vode i problemi sa sanitarnim čvorom su osnovni uvjeti koji bi trebali biti osigurani za rad. Također, neadekvatno grijanje i hlađenje u ljetnim/zimskim periodima predstavlja problem u radu. 2. Stručna lica SMD-a su izvršila analizu događaja.
<p>Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)</p>	<p>D2 prema ESARR-u 2, 5D prema ICAO-u</p> <p>Ovaj događaj izazvao je smetnje u radu kontrolora letenja, a što se frekvencije tiče dešava se često.</p>

Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)	<div>1. Predlaže se ubrzanje procesa selekcije i stručnog osposobljavanja kandidata za kontrolore zračnog prometa za potrebe kontrole letenja i BHANSA ukupno.</div> <div>2. Zbog specifičnosti tehnologije rada i činjenice da svi kontrolori zračnog prometa kontrole letenja rade kao „One Man Operated TWR“ potrebno je da svi kontrolori kontrole letenja koji su postavljeni na dužnost: „Prilazni/proceduralni kontrolor letenja“ budu postavljeni na dužnost: „Šef smjene (SUP)“.</div> <div>3. Više instruktora u jedinici s čime bi se ubrzala obuka kontrolora iz ostalih jedinica kao i obuka novih kontrolora.</div> <div>4. Imenovati šefa odsjeka kontrole letenja za vrijeme odsutnosti trenutnog šefa.</div> <div>5. Pomoć pri uspostavljanju boljih odnosa u jedinici.</div> <div>6. Poboljšati koordinaciju između ostalih službi kada je jedan kontrolor u smjeni.</div> <div>7. U slučaju planiranja novih letova potrebno je iste planirati u vrijeme otvorenosti kontrole letenja.</div> <div>8. Prijedlog rasporeda. Prijedlog unificiranja radnog vremena za sve dane PON-NED i da bude kako slijedi:</div> <div><table><tr><td></td><td>Od</td><td>Do</td><td>Od</td><td>Do</td><td>Od</td><td>Do</td></tr><tr><td>(PON-NED)</td><td>04:00</td><td>06:00</td><td>08:00</td><td>17:30</td><td>18:30</td><td>21:30</td></tr></table></div> <div>s tim da isti kontrolor ne radi večernju i jutarnju smjenu.</div> <div>9. Otpočeti s obukom u jedinici za drugu skupinu kontrolora iz jedinice kontrole letenja koji su dobili odluku o vršenju poslova drugog radnog mjesta u kontroli letenja, te da se nastavi s kontinuiranim pružanjem ispomoći iz druge dvije jedinice kontrole letenja od strane kontrolora koji imaju važeće ovlaštenje za kontrolu letenja vodeći računa da se raspored rada usaglašava između načelnika jedinica kontrole letenja.</div> <div>10. Osigurati normalne osnovne uvjete za rad, osigurati vodu, sanirati sanitarni čvor, popraviti klimatizaciju, izvršiti sanaciju objekta.</div> <div>11. Organizirati sastanak sa Upravom aerodroma i predstavnicima avio-kompanije, kako bi im se ukazao problem na produženje rada u noćnim satima dok se nađe neko dugoročno rješenje.</div>		Od	Do	Od	Do	Od	Do	(PON-NED)	04:00	06:00	08:00	17:30	18:30	21:30
	Od	Do	Od	Do	Od	Do									
(PON-NED)	04:00	06:00	08:00	17:30	18:30	21:30									
Prijedlog drugih mjera:	Nema														
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)															

Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić,
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	Enes Mujezinović,